

Desember 2004

Kydlands plass i pensumlistene på Blindern – en oppklaring

av

Steinar Holden

Sveinung André Kvalø har i forrige nummer av Økonomisk Forum (nr. 8) et aggressivt debattinnlegg, der han klager over manglende dekning av Finn Kydlands teoretiske bidrag i pensumlitteraturen på Økonomisk institutt. Dessverre eller heldigvis – alt etter som man ser det – er det nok Kvalø egen hukommelse som svikter. Kvalø sier han hadde meg som foreleser på makroøkonomi hovedfag. Hvis det er riktig, må han ha fulgt mine forelesninger i Makro videregående høsten 1998 eller høsten 1999 (ellers foreleste jeg på grunnfag). I det kurset var imidlertid hovedboka "Advanced Macroeconomics" av David Romer, og Kydland og Prescotts bidrag var med både i kapittel 4 om realkonjunkturteori og kapittel 9 om inflasjon og pengepolitikk. Studentene som fulgte det kurset, kan nok ha glemt Kydlands navn, fordi læreboka først og fremst bruker nyere og/eller mer pedagogiske modeller (f.eks. vil nok flere huske Barro og Gordon). Men stoffet var der, med referanser til Kydland og Prescotts arbeider.

Kurset Makro videregående var obligatorisk for studenter på embetsstudiet, bortsett fra noen semestre der studentene kunne velge mellom dette kurset og Makro for åpne økonomier. Studenter med hovedfag, som jo kombinerer samfunnsøkonomi med andre fag, kunne imidlertid velge andre kurs istedenfor. Siden Kvalø ikke nevner hovedboka i Makro videregående, men derimot nevner pensumlitteratur på andre deler av studiet, kan det tyde på at han ikke tok det kurset. I så fall husker Kvalø feil når han påstår at han fulgte mine forelesninger på hovedfag.

Studenter som tok hovedfag i samfunnsøkonomi, må imidlertid ha fulgt makroøkonomi på det som da het 2. avdeling. Dette kurset har aldri jeg forelest. En av pensumbøkene her er "Rational expectations" av Steven Sheffrin, og i kapittel 3 drøftes Kydland og Prescotts "Rules rather than discretion: The inconsistency of optimal plans" (2-3 semestre var imidlertid disse sidene ute av pensum). På dette nivået i studiet var også kapittel 4 Knut Anton Morks "Videregående makroøkonomi" pensum i mange år. Realkonjunkturteori er et hovedtema i dette kapitlet. I tillegg tas Kydland og Prescotts arbeider opp på grunnfag, i lærebøkene til Mork og Dornbusch & Fischer, noe som Kvalø også vedgår.

Kydland og Prescotts arbeider har gjennom et par tiår også blitt behandlet, til dels utførlig, i de valgfrie makroøkonomikursene i studiets siste del. Kydland og Prescotts første artikkel om realkonjunkturteori fra 1982 var f.eks. på leselisten til Asbjørn Rødseths kurs i "videregående makroøkonomi" i 1985. Kapittel 10.2 i Rødseths lærebok "Open Economy Macroeconomics" (som er basert på forelesninger) gir en kort gjennomgang av tidsinkonsistensproblemet i pengepolitikken (med referat til Kydland og Prescott), før boken går videre til å drøfte i hvilken grad en binding til en fast valutakurs kan redusere problemet.

Sveinung Kvalø's innlegg avspeiler et syn man av og til møter, om at økonomi-studiet på Blindern har vært og er noe særnorsk. Dette er en myte som burde vært avlivet for lenge siden. Muligens var Blindern-miljøet atypisk for 40-50 år siden, under Ragnar Frisch og Trygve Haavelmo. Men siden begge fikk nobelprisen, blir det vanskelig å hevde at alt var negativt da. Det er også mer interessant å snakke om nyere tid.

Da jeg studerte på Blindern på første del av 1980-tallet, ble hovedvekten i makroøkonomi lagt på helt standard lærebøker. En del pensumlitteratur var på norsk, skrevet av egne lærekrefter, men dette var i all hovedsak mer eller mindre pedagogiske fremstillinger av standard internasjonalt stoff. I tiårene etterpå, der jeg også har vært med på å bestemme pensumlitteratur og vektlegging, har bildet vært det samme. Vi har i stor sett tatt utgangspunkt i internasjonale lærebøker, fordi disse i stor grad dekket det vi ønsket å lære våre studenter, og fordi vi har ansett som et selvstendig poeng at våre studenter lærer omtrent det samme som man lærer på andre læresteder.

Nå er det selvfølgelig stor variasjon mellom ulike universiteter, slik at det vil være noen universiteter som vektlegger helt annerledes enn det vi gjør og har gjort. Det er også klart at

fremstillingen til den enkelte foreleser vil bli preget av hans eller hennes egne vurderinger. I forhold til de fleste amerikanske universiteter er imidlertid trolig forskjellen i større grad knyttet til selve studieopplegget. Grovt sagt er utdanningen i samfunnsøkonomi ved amerikanske universiteter bygget opp først med en ”bred og overfladisk” utdanning (bachelor), og deretter en krevende og forskningsfokusert PhD-utdanning. Vårt 5-årige profesjonsstudium har en jevnere progresjon.

La meg avslutte med et lite hjertesukk. Både når det gjelder forskning og undervisning på Økonomisk institutt, er det betydelige hull og mangler. Økonomifaget er rett og slett blitt stort. Vi kan verken forske på eller undervise i alt som er viktig. Dette betyr selvfølgelig ikke at enhver prioritering kan forsvares. Etter mitt syn er det imidlertid betydelig bredde både i forskning og undervisning. Interesserte er velkomne til å vurdere selv på våre nettsider

<http://www.økonomi.uio.no/> .